

PM Hagastaden

Behov och önskemål avseende Norrmalms stadsdelsnämnds verksamheter

Syfte

Syftet med detta PM är att beskriva hur Norrmalms stadsdelsförvaltning ser på utvecklingen av Hagastaden samt vilka behov och önskemål som finns för stadsdelsnämndens verksamheter. Stadsdelsförvaltningen ger också synpunkter på funktioner som inte direkt ligger under stadsdelsnämndens ansvarsområde men som berör dess verksamheter.

Detta PM är ämnat som ett underlag för bland andra stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret i planeringen av området samt som ett stöd för stadsdelsförvaltningens interna planering. Stadsdelsförvaltningen uppdaterar detta PM kontinuerligt, eftersom bland annat förändringar i projektet samt samhällsutvecklingen i övrigt kan påverka stadsdelsnämndens behov.

Stadsdelsnämndens behov redovisas också i remissvaren avseende detaljplanerna för området och preciseras i exploateringskontorets avtal med byggherrar. Inriktnings- och genomförandebeslut för till exempel förskolor tas löpande upp i stadsdelsnämnden.

Bakgrund

Fram till år 2025 ska det tidigare Norra Stationsområdet bebyggas och utvecklas till en helt ny del av staden, med en kombination av boende, parkområden och ett kunskapsintensivt näringsliv. Bakom utvecklingen av Hagastaden står Stockholms stad, Solna stad, Nya Karolinska Solna, Karolinska Institutet, Akademiska Hus, Locum, Trafikverket, Stockholm Science City Foundation och ett antal privata byggherrar.

Genom överdäckning av motorväg och järnväg ska det gamla industriområdet bebyggas och omvandlas till en levande och attraktiv stadsdel. När Hagastaden står färdigt ska stadsdelen

rymma 6 000 nya bostäder (varav 3 000 i Stockholms stad) och 50 000 arbetsplatser (varav 14 000 i Stockholms stad). Stadsdelen integreras med Karolinska Institutet och Nya Karolinska Solna. Högskolor, forskningsinstitut och näringsliv ska arbeta i nära samverkan och bilda ett centrum för verksamheter inom Life science. Life science är ett samlingsbegrepp för vetenskaper som syftar till att förbättra liv och hälsa.

Detaljplanen för område 1 vann laga kraft 2011 och byggnation och inflyttning pågår parallellt. Detaljplan för område 2 (östra Hagastaden) planeras att gå ut på samråd under hösten 2019. Det planeras också en detaljplan 3 för den västra delen av området.

Stadsdelsnämndens ansvarsområden

Stadsdelsnämnden ansvarar för att inventera och planera för att tillgodose behovet av förskolor och viss fritidsverksamhet, verksamhetslokaler och bostäder för personer med behov enligt SoL (Socialtjänstlagen) och LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt boende för äldre. Planeringen av boende för funktionshindrade samt äldre sker i samråd med socialförvaltningen respektive äldreförvaltningen. Stadsdelsnämnden ansvarar också för skötsel och utveckling av parker och grönområden samt för att verka för en trygg miljö för boende, besökande och arbetande i stadsdelen.

Park- och grönplanering

En långsiktigt hållbar, trygg och tillgänglig parkmiljö i en tätbebyggd stad ställer höga krav på utformning, funktion och kvalitet. En stabil parkstomme med riklig grönska, blomsterprakt, sittplatser, gångvägar och god belysning skapar förutsättningar för att på ett bra sätt kunna integrera ytor för till exempel lek och spontanidrott. I *Norrmalms parkplan (2015)* anges att parkerna har en unik roll som demokratisk plats för människor i alla åldrar, från olika stadsdelar med olika social och kulturell bakgrund. För att Norrmalms parker ska kunna fungera som vardagsrum för alla invånare är det viktigt att det finns en mångfald av upplevelser och sociala värden i stadsdelsområdets parker. Parkerna måste erbjuda både rofyllda, lugna platser liksom utmanande lekplatser, skön blomprakt, festplatser och gröna stråk för motion och promenader med mera.

Nya parker planeras i Hagastaden, men det kommer ändå att råda brist på grönytor i förhållande till förväntat antal boende och besökare. Stadsdelsförvaltningen anser att detta medför att den befintliga parkstrukturen i området kring Hagastaden behöver

stärkas. Samarbetet med Solna stad behöver utvecklas för att samordna Solnas och Stockholms planering av parker och rekreation.

Enligt *Stockholms stads miljöprogram (2016)* och *Grönare Stockholm - Riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden (2017)* behöver stadens grönska och vatten vara mångfunktionella och innefatta flera ekosystemtjänster på samma yta. En park kan till exempel samtidigt vara en rekreationsmiljö, rena dagvatten, kyla stadsmiljön och skapa livsmiljö för pollinatörer och skadedjursbekämpare. För att åstadkomma mångfunktionalitet krävs noggrann planering och för att trygga ekosystemens långsiktiga funktion behövs tillräckligt stora ytor, variation av miljöer och kontakt med omgivande grönområden.

Enligt *Norrmalms parkplan* förväntas byggandet av Hagastaden innebära att andelen parkyta per invånare minskar för hela stadsdelsområdet. Detta bör enligt förvaltningen redovisas inom projektet, tillsammans med en redovisning för hur staden ska arbeta för att minskningen av parkyta per invånare blir så liten som möjligt. Storleken på friytor har betydelse ur ett jämställdhetsperspektiv. Platsens storlek är avgörande för att den ska kunna rymma flera olika aktiviteter och på så sätt ge förutsättningar för att gynna fler målgrupper och bli mer jämställd.

Detaljplaneområde 1

Inom detaljplan 1 planeras den så kallade Norra Stationsparken, som kommer att bestå av två axlar som korsar varandra på mitten. Parken är 1,7 hektar och är liten i förhållande till den höga exploateringen av området. Jämförelsevis är Vasaparken, som också fungerar som stadsdelspark, cirka 5,7 hektar.

Norra Stationsparken kommer att anläggas i flera etapper och beräknas vara helt färdigställd 2026. Detta innebär att större delen av parken inte kommer vara klar när första inflyttningarna sker. Parkens södra axel beräknas dock att färdigställas hösten 2019 vilket innebär att förvaltningen då tar över del av parkdriften.

Med anledning av Norra Stationsparkens knappa storlek och att den färdigställs sent i utbyggnadsprocessen har exploateringskontoret avsatt medel för att genomföra kvalitetshöjande åtgärder i Norrbackatäppan som ligger i närheten. Stadsdelsförvaltningen har därför under 2017 arbetat fram ett program för upprustning av Norrbackatäppan med planerat genomförande 2019 till 2020.

Eftersom de gröna ytorna är begränsade och kommer nyttjas intensivt från start är det enligt förvaltningen angeläget att säkerställa att parkytorna anläggs med högsta möjliga kvalitet. Därför ser förvaltningen att det finns ett behov av byggledare med särskild kompetens för byggnation av park och till exempel växtbäddar.

Detaljplaneområde 2 (östra Hagastaden)

Med tanke på den låga parktillgången i detaljplaneområde 1 är det särskilt viktigt att tillräckliga och värdeskapande friytor för rekreation och möten skapas inom detaljplaneområde 2. Det behöver skapas förutsättningar för tillgängliga, trygga, öppna och gröna rum med höga vistelsevärden. Bebyggelsens omfattning bör planeras för att kunna ge friytorna tillräckliga kvaliteter för barn och ungas lek och fritid. Stadsdelsförvaltningen får ofta in synpunkter och önskemål om att stadsdelsområdet behöver parkfunktioner som inte alltid får plats inom befintlig parkstruktur, till exempel skate, utomhusgym och vinteraktiviteter, vilket bör tas i beaktande i den fortsatta planeringen av detaljplaneområde 2.

Förvaltningen anser att det fortsatta planarbetet behöver beakta den analys av anspråk på parkytor och funktioner, som exploateringskontoret gjort på detaljplaneområde 1 i Hagastaden. Den analysen visar att parktillgången, i förhållande till stadens riktlinjer och invånarnas behov, skulle behöva vara 3,4 hektar istället för de 1,7 hektar som är planerade i och med Norra Stationsparken.

Området behöver innehålla idrottshall, bollplan samt övriga ytor för spontanidrott, lek och fritid. Inom Norrmalms stadsdelsområde finns också behov av simhall och andra samlingslokaler för idrott, vilket bör beaktas i den fortsatta planeringen av området. Förvaltningen anser att det i planeringen av området bör läggas fokus på folkhälsa och social hållbarhet, vilket ligger i linje med områdets Life Science-profil. Med tanke på att det planeras skola inom planområdet behövs särskilt fokus på barn och unga och det bör tydligt framgå var skolgård planeras in. Förvaltningen anser att Stockholms stads vägledning för integrerad barnkonsekvensanalys och dialog (2017) bör användas i det fortsatta arbetet med utvecklingen av östra Hagastaden.

Ytan intill Wenner-Gren Center ligger inom Nationalstadsparkens gränser. Detta kräver därför särskild hänsyn och en grön utformning

med en god koppling till parklandskapet runt Brunnsviken. Det är viktigt att bebyggelsen ger ett respektfullt möte med Nationalstadsparkens historiska landskap runt Brunnsviken och samspelar varsamt med de befintliga träd som kantar parkrummen och ramar in de öppna pelouserna och vattenrummen.

I enlighet med Stockholm stads framkomlighetsstrategi (2012) anser förvaltningen att det är viktigt att skapa ett sammanhang med tillgängliga gång- och cykelstråk mellan de parker som planeras och vidare till de befintliga parkerna i stadsdelsområdet och parklandskapet i Bellevue och hela Haga-Brunnsvikenområdet. Enligt stadsdelsförvaltningen bör detta säkerställas i detaljplaneområde 2. Sveaplan och Cederdalsgatan utgör viktiga kopplingar mellan stadsdelarna och stadsdelsförvaltningen anser att detaljplaneområde 2 även bör innefatta dessa områden. Med tanke på att hela Nationalstadsparken är en betydande parkresurs för området, är det även viktigt att skapa bra kopplingar mellan detaljplaneområde 1 och 2 samt att förbindelsen över E4:an är trygg och säker.

Bellevueparken

Den upprustade Bellevueparken kommer att bli ett viktigt rekreativt område för invånarna i Hagastaden.

Stadsdelsförvaltningen har bland annat genomfört landskapsvård, förbättrat gångvägar, förstärkt belysning, skapat nya sittplatser och andra mötesplatser.

Bellevueparken norr om Värtabanan är idag ”icke detaljplanlagd mark” och stadsdelsförvaltningen anser att det i arbetet med detaljplan 2 bör utredas om denna del av parken bör ingå i detaljplaneområdet, med syfte att planläggas till park. En planfråga för stadsbyggnadskontoret att ta ställning till är hur de ytor, som idag upptas av båtbygggar och båtuppläggningsplatser, ska disponeras så att det ges möjlighet för fler människor att komma nära vattnet och strandlinjen.

Vattenstatus i Brunnsviken

I Stockholms stads lokala åtgärdsprogram för Brunnsviken anges att havsviken är kraftigt övergödd. Halterna av näringsämnen fosfor och kväve är höga i vikens vatten och koncentrationerna av flera miljögifter är kraftigt förhöjda i både vatten, sediment och i fisk. Att åtgärda sjöbottnarnas läckage av fosfor, att minska belastningen via dagvatten från såväl befintliga som nya områden inom avrinningsområdet samt från verksamheter runt viken, till exempel

båtklubbarna, är de största utmaningarna för att Brunnsviken ska kunna nå god vattenstatus.

Trots planerade åtgärder för att minska föroreningshalterna från ökat dagvattenutsläpp från Hagastaden till Brunnsviken, beräknas belastningen öka på vattenförekomsten. Det är därför viktigt att ta fram kompensationsåtgärder i befintlig miljö i södra delen av Brunnsviken så att en god vattenstatus kan uppnås till 2027, enligt Vattenmyndighetens krav. Utredning av om kompensationsåtgärder behöver utföras i arbetet med detaljplan 2 för Hagastaden, eftersom det kan komma att påverka planens utformning och innehåll.

Detaljplaneområde 3

Detta avsnitt kompletteras efterhand, när planeringen framskrider.

Planering av förskolor samt öppen verksamhet för barn och unga

Stadsdelsförvaltningen räknar med att det, då Hagastaden är helt utbyggd med 3000 nya bostäder, behövs cirka 750 förskoleplatser, vilket motsvarar omkring 12-15 förskolor med 60 till 70 barn på varje förskola. Stadsdelsförvaltningens behovsbedömning av antalet förskoleplatser bygger på kommunfullmäktiges nyckeltal som är 25 förskoleplatser per 100 lägenheter. I planeringen av förskolor ser förvaltningen också till stadsdelsområdet som helhet och hur Hagastadens behov och utbud påverkas av det befintliga förskolebeståndet.

Detaljplaneområde 1

Inom Hagastadens fem första kvarter (kvarter 2-6) finns två förskolor etablerade i stadsdelsnämndens regi, förskolan Nova i kvarter 2 och förskolan Luna i kvarter 3. Dessa förskolor har tillsammans en kapacitet för cirka 240-280 barn. Hagastadens första förskola Nova har initialt haft en viss överkapacitet. Därför har dess östra del hyrts ut till utbildningsförvaltningen under läsåret 2018/2019 då grundskolan haft lokalbrist.

Fastighetskontoret har förvärvat förskolelokalerna i kvarter 2 och 3 i form av bostadsrättsandelar och stadsdelsnämnden hyr dessa av fastighetskontoret. Stadsdelsnämndens hyreskostnad till fastighetskontoret baseras på ränta på byggkostnaden och årliga avgifter på cirka 600 kr/kvm samt en administrativ kostnad på 190 kr/kvm. Stadsdelsförvaltningen har skrivit avtal med bostadsrättsföreningarna avseende samnyttjande av gårdar.

Inom övriga bostadskvarter (kvarter 7-10/11 och kvarter 25-33) i detaljplaneområde 1 beräknas behovet vara cirka 330 förskoleplatser. Byggtiden sträcker sig mellan år 2020-2025, vilket är i linje med när detaljplaneområde 2 och 3 kommer att stå klart. Inom denna tidsperiod planeras det också utökningar av platser inom övriga stadsdelsområdet, då det finns planer på att bygga om befintliga förskolor för att få högre platskapacitet än i dag.

Inom kvarter 7 planeras en fristående förskola som enligt nuvarande tidplan ska kunna öppna hösten 2020. I dialog med stadsdelsförvaltningen avser exploateringskontoret att i kommande markanvisningsavtal skapa möjlighet till förskola i kvarter 27. Kvarter 27 ska enligt nuvarande tidplan vara klar för inflytt under 2024.

Detaljplaneområde 2 (östra Hagastaden)

Skulle det byggas cirka 350 lägenheter som det föreslås i programförslaget för detaljplaneområde 2 skulle det innebära att det kommer behövas cirka 90 förskoleplatser. Tillsammans med SISAB och stadsbyggnadskontoret deltar förvaltningen i utredningen av en friliggande förskola i kvarter 14, intill en tänkt skola. Förskolans omfattning utreds för närvarande och kommer presenteras när detaljplanen går ut på samråd.

Detaljplaneområde 3

Detta avsnitt kompletteras efterhand, när planeringen framskrider.

Förskolegårdar och utevistelse

Förskolorna behöver ha tillgång till egen gård som behöver ligga i direkt anslutning till förskolan. Gården ska med fördel placeras inom fastigheten. Generellt för förskolegårdar gäller att det är angeläget att barnen får tillgång till en ändamålsanpassad gård samt att förskolan placeras där ljud-, ljus- och luftförhållandena är så goda som möjligt. En bra gård ger många positiva effekter på barns hälsa, välbefinnande och utveckling.

Förskoleverksamheten bygger till stor del på verksamhet ute i närmiljön och förskolans gårdar. Därför blir miljön på bostadsgårdarna, Norra Stationsparken och tillgången till Hagaparken och Bellevueparken central. När det gäller den dagliga utomhusverksamheten för barn i åldrarna fyra till fem år kommer utformningen av Norra Stationsparken att bli viktig. För att avlasta gårdarna i bostadskvarteren, anser stadsdelsförvaltningen, att det måste finnas minst två lekplatser i Norra Stationsparken som förskolorna kan använda för sin utomhusverksamhet.

Att lätt kunna ta sig till Hagaparken och Bellevueparken för utflykter kommer också att vara viktigt för alla förskolor i området. Tydliga gångstråk och bra kommunikationer från Hagastaden till Haga-Brunnsvikens parklandskap gör också att gårdar i kvarteren och Norra Stationsparken avlastas. Det är viktigt att kommunikationsstråken är anpassade till funktionsnedsatta barn samt barnvagnar, så att inte nivåskillnader försvårar tillgängligheten till Hagaparken och Bellevue.

Kultur och öppen verksamhet för barn och ungdomar

När Hagastaden är fullt utbyggd antas att det kommer bo cirka 2 000 barn och ungdomar i åldrarna 0-16 år i området. Förutom mötesplatser för olika åldersgrupper i det offentliga rummet behöver barn och ungdomar också andra typer av mötesplatser. En etablering av exempelvis kulturskolans verksamhet i området skulle ge barn och ungdomar möjlighet att på sin fritid utöva musik, spela teater eller ägna sig åt annan skapande verksamhet.

Hagastaden kommer med sitt läge att bli en naturlig del av den så kallade Vetenskapsstaden genom närheten till Stockholms universitet, Karolinska Institutet, KTH och Handelshögskolan. Det finns därför stora möjligheter att på ett tidigt stadium etablera kontakter och samarbete mellan stadens pedagogiska verksamheter och högskolor och universitet.

I ett nytt bostadsområde med många barnfamiljer kommer det även behövas öppen förskola, där nyblivna föräldrar med sina barn kan träffa andra föräldrar i samma situation. I Hagastaden behöver det också finnas viktiga funktioner som vård-, mödravårds- och barnavårdscentral och förvaltningen anser att landstinget på ett tydligare sätt behöver vara med i planeringen.

Stadsdelsförvaltningens ser att det inom Hagastaden finns ett behov av en öppen verksamhet för barn och unga. Tillsammans med SISAB och stadsbyggnadskontoret utreder förvaltningen därför möjligheterna för en parklekslokal i kvarter 14 i detaljplaneområde 2. I en parklek kan aktiviteterna variera och kan till exempel innehålla öppen förskola under vissa tider och aktiviteter för äldre barn andra tider. En parkleksverksamhet behöver placeras med närhet till lek, park och natur.

Tillsammans med fastighetskontoret utreder förvaltningen även möjligheterna att nyttja Vanadisstugans lokaler för öppen

verksamhet för barn och unga. Vanadisstugan ligger i Vanadislunden inte långt från Hagastadens detaljplaneområde 2.

Tidigare har stadsdelsförvaltningen tillsammans med fastighetskontoret utrett möjligheten att inrätta verksamhet för barn och ungdomar i det gamla stallet på Bellevuehöjden. Utredningen visade att kostnaderna blev för stora då bland annat vatten, avlopp och el skulle behöva installeras i byggnaden.

Bostäder för personer med funktionsnedsättning

Stockholm har stort behov av fler bostäder med särskild service för personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att öka utbyggnadstakten och att säkerställa att detta klaras i samverkan med bland annat bostadsbolagen. Bostad med särskild service omfattas, sedan sommaren 2009, av valfrihetssystemet och det har visat sig att bostad i innerstaden ofta efterfrågas av brukarna och deras anhöriga/juridiska ställföreträdare. I stadens budget för 2019 står att berörda nämnder i samband med större bostads-exploateringsprojekt ska pröva om projekten kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende, med prioriterad inriktning på boenden inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri.

Då hyresnivåerna i Hagastaden blir höga, är det viktigt att framhålla att detta medför kostnader även för stadsdelsnämnden. För bostäder för personer med funktionsnedsättning innebär det att den hyresdel som överstiger försäkringskassans maxnivå för bostadsbidrag, i dagsläget 5 975 kr, i huvudsak ska finansieras via det kommunala bostadstillägget för personer med funktionsnedsättning som bekostas av stadsdelsnämndens fasta anslag. För en lägenhet med månadshyra på 12 000 kr kan detta därför medföra en merkostnad för stadsdelsnämnden med cirka 75 000 per år och lägenhet.

Boendetyper

Att bo i en fullvärdig bostad är en viktig förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Därför måste lägenheterna uppfylla Boverkets byggregler, vilket innebär rum med inredning och utrustning för personlig hygien, rum eller avskiljbar del av rum för samvaro, sömn och vila, rum eller del av rum för matlagning.

Ju bättre alla lägenheter utformas från början, dvs. att de även kan fungera vid rörelsehinder, synskador etc., desto mindre blir behovet

av vardagsstöd från andra till exempel i form av hemtjänst. Detta innebär att man även om man får en funktionsnedsättning, i större utsträckning kan bo kvar hemma och inte behöver flytta till annan boendeform.

Gruppboende är ett boendialternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. En gruppboende omfattar cirka 5-6 lägenheter där varje lägenhet ska vara ca 40 kvm. Utöver detta måste det i gruppboendet finnas förbindelse till gemensamt kök och matrum, samvarorum, tvättstuga och förråd samt personalutrymmen som kontor, jourrum och omklädningsrum samt dusch och toalett.

Med *serviceboende* menas vanligen ett antal lägenheter som har tillgång till personal, gemensamhetslokal, eventuell matdistribution etc. Lägenheterna är i regel anpassade efter den enskildes behov och kan ligga samlade i samma hus eller spridda mellan olika fastigheter i nära anslutning till gemensamhetslokalen.

Ett *stödboende* är en mellanform mellan ett helt självständigt boende och ett boende i gruppboende. I nära anslutning till stödboendet ska det finnas tillgång till gemensamhetslokal för hyresgästerna samt personalutrymmen i form av kontor, personalrum, omklädningsrum, dusch och toalett. Lägenheterna i ett stödboende bör ligga samlade.

Det är viktigt att i planeringen beakta att en bostad med särskild service inte bör placeras i nära anslutning till annan sådan bostad eller andra bostäder som inte är ordinära, till exempel korttidshem eller särskilda boendeformer för äldre. Detta för att undvika en institutionell prägel. Dock bör de olika gruppboendena färdigställas ungefär samtidigt för att uppnå största möjliga samordningsvinst.

Detaljplaneområde 1

I kvarter 2 (Cellen), kvarter 4 (Kromosomen) och i kvarter 6 (Proteinet) har beslutats om varsin servicebostadsenhet omfattande 12 lägenheter samt en lokal för gemenskap och personal per enhet. Genomförandeärendet för kvarter 2 antogs av stadsdelsnämnden i december 2013 och av kommunstyrelsens ekonomiska utskott i februari 2014. Genomförandeärendet för kvarter 4 och 6 antogs av stadsdelsnämnden i mars 2014 och kommunstyrelsens ekonomiska utskott i april 2014.

Enligt trafikkontoret kommer lutningen på vissa gator i dessa kvarter uppgå till 7,5 – 8 procent, vilket försvårar angöringen och framkomligheten för personer med rörelsenedsättning. Stadsdelsförvaltningen är mycket angelägen att detta tas i beaktande. Enligt stadsdelsförvaltningen är det också avgörande att man i planeringen följer Boverkets krav om att det ska finnas en plan yta framför entréerna.

I kvarter 7 (Algoritmen) har stadsdelsnämnden beslutat om en gruppboende med 6 lägenheter. I inriktningsbeslutet i december 2015 beviljade kommunstyrelsens ekonomiutskott stimulansbidrag för gruppboende i kvarter 7. I juni 2017 antog stadsdelsnämnden ett genomförandeärende gällande gruppboende i kvarter 7.

Detta innebär att detaljplaneområde 1 kommer att ha 42 bostäder med särskild service (LSS).

Äldreomsorg

Inom Norrmalms stadsdelsområde finns i nuläget cirka 8 000 personer i åldern 65 till 79 år och drygt 2 300 personer över 80 år. De som har behov av insatser från äldreomsorgen är i allmänhet över 80 år och den åldersgruppen beräknas i det närmaste fördubblas fram till år 2040. Behovet av lägenheter på vård- och omsorgsboende beräknas vara konstant de närmaste åren men förväntas öka, från nuvarande 390 till 540 lägenheter år 2040, det vill säga en ökning med 38 procent.

Inom Hagastaden behövs olika former av boenden för äldre. För den stora gruppen personer i åldern 65 till 79 år finns behov av seniorlägenheter. För personer över 80 år kommer det att finnas behov av såväl senior- och trygghetsboende som vård- och omsorgsboende. I detaljplaneområde 2 (östra Hagastaden) planeras ett vård- och omsorgsboende med plats för 90 boende. Inom boende planeras också en daglig verksamhet för personer med demens. Tillsammans med Micasa och stadsbyggnadskontoret deltar förvaltningen i planeringen av boendet.

Som beskrivs i avsnittet om boende för personer med funktionsnedsättning, är det angeläget att alla lägenheter från början utformas så att de även kan fungera för personer med till exempel rörelsehinder eller synskador. På så sätt kan även äldre i större utsträckning bo kvar hemma och inte behöva flytta till annan boendeform.

Samordning Solna

Förvaltningen anser att det i den fortsatta planeringen är särskilt viktigt att ha en dialog med Solna stad för att få en helhetsplanering av kommunal service så som skola, förskola och idrott samt grönytor. Planeringen i Solna berör Stockholm och vice versa.

Kontaktpersoner Norrmalms stadsdelsförvaltning

Susanna Halldin, stadsdelsdirektör

Johanna Hult, avdelningschef förskola och fritid

Helena Andersson, avdelningschef socialtjänst och äldreomsorg

Therese Rosen, avdelningschef parkmiljö

Pirjo Dahlgren-Jespersson, avdelningschef administrativa
avdelningen

Leila Massih, samhällsplanerare, parkmiljöavdelningen